

Становище

От: Проф. дн Таня Йорданова Тодорова
Университет по библиотекознание и информационни технологии
(акад. длъжност, научна степен, имена, институция)

по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Книгознание, библиотекознание, библиография – Дигитализация на културно наследство, регионални информационни системи), за нуждите на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ към Философски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ бр. 93 от 26.11.2019 г.

Информация за конкурса. Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури за провеждане на конкурс за професор, съгласно Заповед № РД38-38/17.01.2020 г. на Ректора на Софийския университет проф. дфн Анастас Герджиков.

Обща характеристика на дейността на кандидата (биографична информация, преподавателска дейност, участие в научноизследвателски екипи, практическа дейност)

Доц. дн Цветанка Христова Панчева е единствен кандидат по обявения конкурс. Тя е преподавател в катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ при Философския факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (ФФ на СУ) от м. септември 2014 г. Нейният дългогодишен професионален път като библиотечен специалист и изследовател е свързан с Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ и със Столична библиотека. В периода 2009-2014 г. тя е ръководител на направление „Дигитална библиотека“ на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – позиция, открояваща я и като експерт-практик по тематиката на настоящия конкурс. Преподавателската дейност на Цв. Панчева е дългогодишна, а заетостта ѝ във ФФ на СУ за АГ 2018/2019 г. е с над 600 ч. аудиторни занятия. Като хоноруван преподавател тя води дисциплини в бакалавърски и магистърски програми в СУ „Св. Климент Охридски“ в периода 1995-2014 г. и в УниБИТ (СВУБИТ) от 2004 до 2018 г. Автор е на две дисертации: „Краезнанието в България : библиографско-книговедски подход“ (2018, доктор на науките) и „Съвременно състояние и проблеми на организацията на краеведската библиотечно-библиографска дейност“ (1994, ОКС „доктор“). Ръководител и член е на изследователски екипи на редица проекти с национално и европейско финансиране. Активно е ангажирана с експертна, методическа и консултантска дейност, вкл. по линия на членство в

Международната асоциация по българистика (2014-), Българската библиотечно-информационна асоциация (1991-), Съюза на краеведите в България – член-учредител (1990-) и в Националния съвет по дигитализация на културното наследство (2012-2014).

Научна и научноприложна дейност на кандидата (Оценка на публикациите, предоставени за участие в конкурса)

Доц. дн Цветанка Панчева е професионалист и учен с последователни и задълбочени научни интереси и публикационна дейност по проблемите на дигитализацията, дигитализирането в библиотеките и стандартите за информационно разкриване на дигитализираните източници; международните дигитални библиотеки и портали; краезнанието, краеведската библиография и краеведската електронна информация; ретроспективната национална библиография и персоналната библиография.

Запознаването с предоставените материали по настоящия конкурс показва изпълнение на условието за покриване на минималните национални изисквания по чл. 2б, от ЗРАСРБ, както и на изискванията на Правилника на Софийския университет за неговото приложение – за академичната длъжност „професор” от кандидата доц. дн Цветанка Панчева. Представени са общо 26 публикации – 2 монографии; едно документално изследване в три тома (в съавторство, приложен е разделителен протокол), 4 студии (1 в съавторство) и 19 статии и рецензии (4 в съавторство). Релевантни с проблематиката на конкурса са приложените библиографски данни за участие като научен редактор на 4 библиографски труда. От научните статии - 7 заглавия са на чужди езици, а 2 от тях са публикувани, с известни промени, на български и на чужд език.

Необходимо е да подчертаем, че в документацията надлежно са представени справки за индексирани и цитирани публикации на доц. дн Цветанка Панчева. Те доказват познаването и присъствието на нейните трудове в научната комуникация у нас и в чужбина.

Постижения и оригинални научни приноси (основни научни и научноприложни приноси)

В представените трудове за участие в настоящия конкурс за „професор“ се открояват оригинални научни приноси в няколко тематични области: *история, теория и съвременни измерения на краезнанието* (монографията „Книжовни проекции на локалното или българското краезнание от Възраждането до днес” (2019) [№ 2] и др. публикации); *традиции и трансформации на краеведската библиография* (монографията „Библиографски и дигитални измерения на българското краезнание” (2019) [№1] и др.

трудове); *дигитализацията на писменото културно наследство с оглед на постижения, проблеми и перспективи*. По третата тематична област кандидатката представя 1 студия и 9 статии. В тях научните приноси са свързани с изследвания по следните подтеми: общо за дигитализацията в българските библиотеки; дигитализация и дигитални колекции на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“; дигитализация и дигитални краеведски колекции като част от местното книжовно наследство; международните дигитални библиотеки; библиографско-книговедските изследвания за отделни лица (проф. Александър Теодоров-Балан, д-р Маньо Стоянов, д-р Димитър Иванчев, Ценко Цветанов, проф. Марин Ковачев и др.). Стойностен принос е и редакторската и рецензентска дейност на Цв. Панчева, открояна с посочените рецензии за библиографски указатели и книги и с научната редакция на библиографски указатели.

Тук ще се спра на оригиналния и приносен характер на двата основни труда, представени за настоящия конкурс.

Монографичното изследване „Библиографски и дигитални измерения на българското краезнание“ (2019) [№1] запълва празнота в българската научна литература. Новото знание е в разглеждането на краеведската библиография чрез интерпретирането на комплекс от проблеми, като: изясняване на терминологичните граници на понятието; подробното представяне на нейната видова структура (моделиране на системата на краеведската научно-спомагателна и на краеведската препоръчителна библиография); въпроси на дигитализацията на краеведските документи и отражението на дигитализационните проекти и на техните продукти върху системата на краеведската библиография (създаване на дигитални ресурси с краеведско съдържание; изграждане на информационни структури за издирване и достъп до дигитални ресурси с краеведска насоченост; нови краеведски услуги и др.).

Като основни приноси на второто монографично изследване със заглавие „Книжовни проекции на локалното или българското краезнание от Възраждането до днес“ (2019) се открояват: комплексният характер на изследването; големите му хронологични граници; подходът да се изследва краеведската книжнина чрез данните от националната библиография на България, текуща и ретроспективна, позволяващи книговедски и статистически анализ, основан на достоверна библиографска основа, с възможност за сравнения и обобщения на данни; допълнително, извън библиометричния анализ, съдържателно и книговедско проучване на голям брой краеведски печатни издания и публикации, прегледани „de visu“, които позволяват на изследователката да очертае и персоналните приноси в областта на краезнанието на няколко поколения видни български учени, университетски преподаватели, учители и държавници чрез проявите им в

краеведската тематика. Възприемам виждането на авторката, че специален приносен акцент на изследването е задълбоченото проучване на развитието на теоретичната мисъл в областта на краезнанието. Изяснена е еволюцията на неговата парадигма, както и международните и вътрешнополитически влияния, които краезнанието търпи като наука и обществена дейност.

Постиженията на доц. дн Цв. Панчева в сферата на академичното образование по библиотечно-информационни науки са свързани с разработването, установяването на авторска методика и преподаването на академични дисциплини по проблематиката на настоящия конкурс като: „Дигитализация и дигитализиране“, „Краеведска библиография“, „Краезнание и краеведски БД“, „Краеведски електронни ресурси“.

Препоръки

Доц. дн Цветанка Панчева целенасочено натрупва своите професионални и научни постижения в областта на дигитализацията на културното наследство и регионалните информационни системи. Моята препоръка е да продължава участието си в различни форми за комуникиране на научните резултати у нас и в чужбина, както и преподавателската си дейност в академичните форми на обучение и в различните възможности за продължаващо образование и консултантска дейност, насочени към специалистите от практиката.

Заклучение (относно резултатите на кандидата, неговия научен принос, оригиналност на представените трудове и достоверност на представените научни данни)

Научните трудове, представени от доц. дн Цветанка Панчева за участие в конкурса за „професор“ са подбрани с оглед на тяхната тематична и концептуална свързаност с обявения конкурс. Авторската справка за приносния характер на публикациите коректно систематизира и отразява постигнатите оригинални изследователски резултати и приноси в представените монографии, научни статии и други трудове. Профилът ѝ на компетентен учен, преподавател и практик по съответната тематична област се допълва и от постижения в проектна, рецензентска, редакторска и експертна дейност.

Цялостният преглед на научната, творческа и приложна дейност на доц. дн Цветанка Панчева ми дава основание да приема, че кандидатурата ѝ за професор в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Книгознание, библиотекознание, библиография – Дигитализация на културно наследство, регионални информационни системи) е мотивирана и убедителна, и е в съответствие с изискванията на Закона за

развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Становището ми по настоящата процедура е с убеденост **положително** за избор на академичната длъжност „професор“ на доц. дн Цветанка Панчева за нуждите на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ към Философския факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, съгласно обявения конкурс в ДВ бр. 93 от 26.11.2019 г.

09.03.2020 г.

Изготвил:

Проф. дн Таня Тодорова